

dosarul nr. 3ra-678/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Berdilo)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Balan Valentin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă

La 16 august 2017 Balan Valentin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că dânsul a activat în organele procuraturii de la 01 august 1988 până la 30 februarie 2007, în diferite funcții de procuror, cu o vechime de muncă ca procuror de 19 ani și 7 luni.

În anul 2009, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25 decembrie 2008, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar, însă, din motive neîntemeiate CNAS l-a lipsit de dreptul dobândit licit de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

La 09 iunie 2017, considerând că CNAS i-a încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), s-a adresat cu cerere prealabilă privind recalcularea pensiei în conformitate cu legislația în vigoare la momentul pensionării.

Prin răspunsul din 05 iulie 2017 CNAS a expediat decizia nr. B-1051, prin care a refuzat în admiterea cerințelor.

Considerând că la examinarea cererii sale din 09 iunie 2017 CNAS nu a determinat corect raportul juridic în cauză precum și circumstanțe importante pentru soluționarea corectă a cererii, la 19 iulie 2017 a înaintat cerere prealabilă, solicitând examinarea ei și restabilirea în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție. Însă, CNAS prin

decizia nr. B-1052 din 05 iulie 2017 a refuzat în admiterea cerințelor sale, motivându-i că la momentul actual, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariu majorat al procurorilor în exercițiu nu există.

A solicitat recunoașterea ca fiind ilegale a deciziilor Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B- 1051 și nr. B-1052 din 05 iulie 2017; obligarea la achitarea pensiei pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului de secție din cadrul Procuraturii Generale cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție; obligarea la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 01 august 2016, după creșterea salariului potrivit art.60 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la 01 august 2016) și pe toată perioada de pensionare.

Prin hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral; s-au anulat deciziile Casei Națională de Asigurări Sociale nr. B-1051 și nr. B-1052 din 05 iulie 2017, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite pensia pentru vechime în muncă lui Valentin Balan, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiu, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie; recalcularea de efectuat începând cu 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și continuând cu 01.08.2016, după creșterea salariului potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016 (în vigoare de la 01.08.2016) și pe toată perioada de pensionare.

CNAS a declarat apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a notat că Balan Valentin a dobândit dreptul la pensie în anul 2009, în condițiile prevederilor Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, respectiv, cu dreptul de a beneficia de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Colegiul civil a reținut că Balan Valentin a dobândit dreptul la pensie cu recalculare în dependență de salariul procurorului în funcție în mod licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă la data de 23.12.2009, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Instanța de apel a notat că la caz, dreptul la pensia intimatului s-a născut sub imperiul art.73 alin.(8) al Legii nr.294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură. Respectiv, intimatul urmează să beneficieze de acest drept așa cum s-a născut, conținutul acestuia neputând fi micșorat printr-o lege ulterioară. Or, în pricină

intimatul solicită recalcularea pensiei în dependență de modificările de salariu a procurorilor în funcție și nu reexaminarea dreptului său.

La 08 aprilie 2019 CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În acest sens, s-a menționat că intimatul, devenind pensionar în anul 2009, de atunci și până în anul 2011, a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, deoarece legea prevedea această recalculare. Începând cu data de 01.07.2011 legea nu mai prevede recalcularea pensiei, prin urmare relațiile beneficiarului de pensie în raport cu CNAS, din anul 2011 până în prezent cad sub incidența legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea

faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru